

Luokka	Laatuj. kuvaukset, rekisterit ja muut ohjeet
Versio/pvm	1 / 19.11.2019
Laatijat	Savolainen Eeva-Riitta; Paavola Timo; Myllynen Päivi
Vastuuhenkilö	Savolainen Eeva-Riitta
Tämä ohje koskee	O:verikeskus
Paperijakelu	O:verikeskus
Kansio	Verikeskuksen ohjeet

Verensiirtotutkimukset anti-CD38-lääkityksen yhteydessä

1 Yleistä

Anti-CD38-lääkitykset (esim. daratumumabi, isatuksimabi) häiritsevät verensiirtotutkimuksia sitoutumalla punasolujen pinnalla luontaisesti ilmenevään CD38-proteiiniin. Tämä häiritsee mm. vasta-aineseulontaa ja vasta-ainetunnistusta aiheuttaen vääriä positiivisia tuloksia. Anti-CD38-lääkitykset eivät vaikuta häiritsevästi ABO RhD veriryhmämääritykseen. Esim. daratumumabin häiritsevä vaikutus näkyy koko hoidon ajan ja jatkuu 2-6 kuukautta hoidon lopettamisen jälkeen. Anti-CD38-lääkitystä saaville potilaille pyritään siirtämään fenotyypin mukaisia punasoluvalmisteita immunisaation välttämiseksi. Tämän vuoksi potilaan omien punasolujen fenotyyppi tulisi määrittää ennen lääkityksen aloittamista. Vasta-ainetunnistus voidaan myös tehdä erikoismenetelmällä Suomen Punaisen Ristin (SPR) Veripalvelussa, millä voidaan estää anti-CD38:n häiritsevä vaikutus ja tunnistaa mahdolliset kliinisesti merkittävät vasta-aineet.

2 Ennen hoidon aloittamista

- Tilaa pyyntöpaketti Anti-CD38_aloitus_verensiirto (sisältää tutkimukset 2951 E -ABORh, 4577 P -VRAb-O ja 11675 B -Anti38V) mielellään 1-2 viikkoa ennen hoidon aloittamista
 - NordLab Oulun verikeskus tilaa paketin näytteistä tarvittavat analyysit Veripalvelusta ja tekee tuloksien valmistuttua verensiirtosuosituksen VerSo-verikeskusjärjestelmään.
 - Pyyntöpakettiin kuuluu pakollisena esitietona hoidon suunniteltu aloituspäivämäärä.
 - Pyyntöpaketti huomioi automaattisesti, onko potilaan veriryhmä jo rekisterissä. Mikäli on, veriryhmämääritystä E -ABORh ei tehdä.
- Lisäksi: Jos potilaalla on mahdollinen punasolutarve 5 vrk sisällä hoidon aloittamisesta, tilaa verensiirtotutkimukset (4577 P -VRAb-O ja 2935 B -Xkoe) **juuri ennen hoidon aloittamista.**

3 Hoidon aikana

- Anti-CD38-hoidon aikana tilataan verensiirtoa edeltävästi seuraavat tutkimukset:
 - 4577 P -VRAb-O Veriryhmävasta-aineiden seulonta
 - 2955 B -VRAbTu1 Veriryhmävasta-aineiden tunnistus
 - 2935 B -XKoe Veren sopivuuskoe
- Jos potilaalle on veritilaus, vasta-ainetunnistus ja sopivuuskokeet tehdään yleensä SPR:n Veripalvelussa erikoismenetelmällä, jolla kumotaan daratumumabi/anti-CD38-hoidon häiritsevä vaikutus. Tätä varten tarvitaan yllämainitun pyynnön B -VRAbTu1 näyte.
- Jos potilas tarvitsee kiireellisen verensiirron, eikä SPR:n Veripalvelun vasta-ainetunnistustulosta ja sopivuuskokeita voida odottaa, siirrettäväksi valitaan potilaan fenotyypin mukaisia ja ensisijaisesti autokontrollia heikommin reagoivia punasoluvalmisteita.

4 Hoidon lopettaminen ja aika 6 kuukautta sen jälkeen

- Ilmoita verikeskukseen (puh. 040 6356 324 / 040 6356 325) potilaan nimi, henkilötunnus ja hoidon lopetuspäivämäärä.
- Daratumumabi-hoidon häiritsevä vaikutus voi näkyä verensiirtotutkimuksissa vielä 2-6 kk hoidon lopettamisen jälkeen. Tämän vuoksi hoidon lopetuksen jälkeen verensiirtotutkimukset tilataan kuten hoidon aikana siihen saakka, kunnes VerSon edellisessä lausunnossa ei ole mainintaa hoidon häiritsevistä vaikutuksista.

5 Siirto toiseen sairaalaan

- Välitä tieto anti-CD38-hoidosta vastaanottavaan sairaalaan ja sen verikeskukseen.
- Välitä tieto myös, mikäli anti-CD38-hoidon lopettamisesta on kulunut alle 6 kk, jolloin hoito voi edelleen häiritä verensiirtotutkimuksia.

6 Muutokset tässä versiossa

- Tämä on ohjeen ensimmäinen versio.